

עלי מרפא
שעור הגליון
יין הונגרי
למעשה
בני היכלא

- תפסיק לחשוב
- הבחירה החופשית
- מסירות נפש עד היכן?
- חודש אלול: איך חיים עם זה?
- הירושה המושלמת
- התורה הזמנית:
- דע כי יש שדה!
- אמונת חכמים בבסיס הלימוד
- מנחת ההנבעה
- אל תחפש את העבודת
- חיצון לחיצון
- אומן ראש השנה מה יהיה?
- תפילת הדרך חלק ג'

דרכי נועם
טעם גן עדן
כוכבי אור
עומק הפרשה
חנוך לנער
שאל בני
הלכה פטוקה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

מגיע אלול חדש.

אם תאמין בזה - תזכה לזה!

יום ב' תצא תקצ"ט אומאן

רב חסד יגמול חסד ויטיב לבם ולנו
הפתיחה והחתימה לחיים טובים לחיים אמתיים
ארכים ולשלום וכו'. היום אחר תפלת שחרית
באתי למה לשלום. תהלה לאל מה גדלו חסדו ה'
שדכיתי גם בשנה הזאת לבוא לפה להכין עצמי
על ראש השנה הקודש הבא עלינו לטובה. מה
אנשיב לה? כל תגמולוהי עלי. ואי אפשר להאריך
עתה בזה. כי לא יספיקו כל ימינו להודות ולהלל
ולשבח וכו' למי שפעשה לנו את כל הנסים האלה
וכ'.

אך יש בלבי עליך בני חביבי על אשר חושב
הרבה ומתפחד הרבה בכל סבה קלה שעובר
עליך, הלא אתה הראה בעיניך שהשם יתברך
עושה עמך חסדיו בכל עת לא כחטאינו עשה
לנו וכו'. ואתה מתפחד ומתבהל ביותר בכל עת
בטח בה כי לא יערב אותך לעולם, חזק וחזק,
ושמח משנה בכל עת במה שאתה חפץ להיות
נמנה עמנו בראש השנה הבא עלינו לטובה
האיום והנורא מאד. מפל שפן כי קיינו לה'
שתוציא מכת אל הפעל ותבוא לפה בשלום
בשמחה. ובעל החמלה יחמל עלינו ויורנו הדרך
לתשובה המפתח בחודש אלול. כי בודאי השם
יתברך והצדיקים עושים את שלהם תמיד
ועוסקים בזה בשלמות להמשיך הדרך הקדש
הזה מתחדש בכל שנה ושנה בחדושים נפלאים
ונוראים מאד מאד.

כי מאד עמקו מחשבותיו יתברך. אך מי יתן
שנזכר גם אנחנו להאמין בזה בשלמות. באופן
שנזכה להמשיך עלינו גם עתה קדשת הדרך
הזה מתחדש שיקים בנו חידוש עלינו שנה טובה
אמן כן יהי רצון.

דברי אבדי המצפה לישועה: נתן מברסלב:
ושלום לכל אנשי שלומנו באהבה רבה

חק ולא יעבור

יום	יום לחודש	ליקוטי תניינא	ליקוטי הלכות ח"ג	משנה בורה ח"א	דף היומי כתובות	ימי מוהר"ת
שבת	ל	י	קפג	קא:	נב	יא
א	א	יז	קפד	קב:	נג	יב
ב	ב	יח	קפה	קג:	נד	יג
ג	ג	יט	קפא	קד:	נה	יד
ד	ד	כ	קפב	קה:	נו	טו
ה	ה	כא	קפג	קו:	נז	טז
ו	ו	כב	קפד	קז:	נח	יז

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא, סימן ס"ה

לצאת ממאסר החופש

נולם אוהבים חופש. האם חופש וחירות הם מושגים חופפים? כנראה שלא. אסירים רבים יושבים בכלא שזימן להם החופש.

הישנים. בנקודה זו מתערב השי"ת ברחמי המרובים ומניח את כוח הבחירה שלנו על המנה היפה, לאמור 'ובחרת בחיים'.

הבחירה כפשוטו

קולמוסים רבים השתברו בשאלת ההגדרה הנכונה

התערבותו של המלך בהעדפותיו של אוהבו, איננה מבטלת את בחירתו, אלא בבחינת עצה טובה קא משמע לך.

למושג 'בחירה'. לרבינו יש התייחסות מרתקת, והוא אומר 'הבחירה היא כפשוטו, אם רוצה עושה ואם אינו רוצה אינו עושה' (ליקו"ת תורה ק"י). דברים ברוח זו כותב הרמב"ם (בהקמה למסכת אבות): 'אומנם האמת אשר אין ספק בה, שמעשי האדם כולם מסורים אליו, אם ירצה יעשה, ואם ירצה לא יעשה'.

התערבותו של המלך בהעדפותיו של אוהבו, איננה מבטלת את בחירתו, אלא בבחינת עצה טובה קא משמע לך. לאחר שהניחה התורה לבחירתנו החופשית ברכה וקללה, היא מסדרת בפנינו את עצותיה הטובות ומלמדת איך בוחרים בחיים ומה הם חיים טובים.

שתי צלחות מונחות בפניך, באחת כל איסורי אכילה ובשנייה חמין של שבת. הגוי במצב שכזה אובד עצות, אין לו טעם בחיים אמתיים ומהיכן יידע במה לבחור. ליהודי יש תר"ג עצות, לבעל הסעודה איכפת שאוהבו יבחר במנה הטובה, והוא מייצע עצה שאיננה משתמעת לשתי פנים.

התערבות אלוקית זו מוצאת את ביטויה המוחשי ביותר בספרי הצדיקים, רבינו שהפליא בגישתו לעניין הבחירה, מלמד אותנו שהבחירה אכן היא ביד האדם כפשוטו, אבל כדי להשתמש בה כראוי עליך לקבל עצות טובות, להסתגל לטעמים נכונים, והוא מצביע וממליץ: מי שיש לו אמונה חייו חיים. 'ושתדע לך', הוא מספר על עצמו, 'שיש כל מיני סוגי חיים ואני בעצמי חייתי היום חיים טובים שלא חייתי מעולם חיים כאלה'.

החירות ניתנה לנו. נותר רק ללמוד איך להשיג באמצעותה גאולה, ולא לשקוע בשעבוד של אנשים חופשיים.

האנושות סוגדת לחופש, ובמיוחד בדורנו דור החופש והדרור. הכל שרוי במעין חופש גדול ועולמי; המידע זמין לכל דכפין, כישורים וכישרונות לרוב, הזדמנויות ניתנות ביד רחבה, והעיקר - כולם גורסים 'תן חופש'. לא מקובל בימינו לצמצם ולהטיל הגבלות, אפילו מבוגרים מתקשים לעשות זאת כלפי ילדים. האומנם? החופש אכן מוביל אל הדרור?

***

מקובל משום מה כאילו התורה מגבילה את אפשרות הבחירה של האיש המאמין. הבלתי מאמין מצטייר כאיש החופש הגדול שכל אפשרות שתעלה על דעתו זמינה לו לכשירצה, והמאמין כבול כביכול לאמונתו ולמצוותיו.

למען האמת המציאות הפוכה לגמרי. אין מסמך בעולם שמאפשר לאדם חירות גדולה מזו שהתורה מעניקה לו, היא מוסרת בידיו את המרחב כולו - השמים אינם הגבול וגם לא השאול. יש בידו בחירה מלאה, הכי מלאה שיש.

בחירה חופשית

בתוך מרחב בחירה אינסופי כמו זה, מטרידה מאוד המחשבה מה יעשה האיש בצרור המפתחות העצום הזה, במה יבחר, ואיך יצליח להצביע על הכיוון הרצוי והנכון. הקדוש ברוך הוא לא מותיר את האיש התנועה לבדו, ומורה לו 'ובחרת בחיים', זו התערבות ישירה של ה' יתברך בתוך מרחבי החופש.

המדריך ממשיך זאת למלך שערך סעודה והזמין אורחים וביניהם היה גם אוהבו, בתוך הסעודה היה המלך רומז לאוהב שייטול לעצמו מנה יפה, ולא היה בו דעת להבין ולהבחין בכך, 'כיון שראה שלא היה בו דעה, אחז את ידו והניחה על מנה יפה'. המילים 'ובחרת בחיים', הם יד ה' האוחזת בידיו ומנחה - עשה כך, כדאי לך. ועדיין הבחירה חופשית.

החופש אינו ערובה לחיי חירות, אסירים רבים יושבים בבתי כלא שזימן להם החופש. משל למה הדבר דומה - לאסיר הנמק בכלאו, באחד הימים מתייצב הסוהר ופותח ללא אומר את הדלת ומרמז לו בעיניו 'אם רצונך חופשי אתה...' והאסיר משיב לעומתו: כיוון שאני חופשי לבחור כאוות נפשי, לא אצא, פה אשב.

כמה פעמים אדם בוחר לנצל את חירותו כדי להישאר בבית כלא, להתמסר לחולשותיו ולהתקבע בהרגליו

מסירות נפש עם ישוב הדעת

רבי ברוך חתן מוהרנ"ת בשנה הראשונה לנישואיו לא נסע לאומן על ראש השנה, משום שעדיין לא היה כל כך דבוק ברבי. כשכמה מאנ"ש רצו לעוררו בדבר, מנע רבי נתן בעדם, באומרו: לקחתי אותו לחתן, לא לחסיד. בשנה הראשונה הוא לא נסע, אבל בשנה שאחרי הוא כבר כן נסע לאומן.

רואים שרבי נתן בקדושתו ובחכמתו הגדולה הבין שלא צריך להתעקש בראש השנה הראשון, ואכן בשנה שאחריה הוא כבר היה מעצמו 'חסיד'!

לפעמים יש מושג שבתחילה צריך להצטמצם מעט, לא ללכת בכח ובחוזקה, שכן ההתעקשות בתחילת הדרך יכולה לגרום למחלוקת ולהתנגדות בהמשך.

תשקול זאת בעצמך: האם אתה מסוגל למסור נפש באופן שההתנגדות אחר כך תהיה עם איזושהי מידה, או שמא ההתנגדות תגדל כל כך שלא תוכל לעמוד בה? אינני יודע. צריך סייעתא דשמיא ולבקש על כך מהשם יתברך יום יום! תתבודד על כך יום יום! תשפוך את לבך לפני השם יתברך, והוא, מסובב הסיבות, כבר יסובב אתך באופן שתדע כיצד לנהוג. ואף תוכל להוציא רצונותיך מן הכח אל הפועל.

עלינו לדעת: אצל אנשי שלומינו לא יעצו עצות אחד לשני! כל דבר שכרוך במעט מסירות נפש, נמנע רבינו מלהורות כיצד לנהוג.

אלא שאנ"ש ידעו שכשכרוך הדבר במסירות נפש, לא צריך לשאול את הרבי, כי רבינו היה חייב להורות שלא לעשות מסירות נפש. צדיקים, כששאלו אותם על עניינים התלויים במסירות נפש, היו נמנעים מלענות.

(ר' לוי'צ פונה לאחד הנוכחים): אצלך הדבר כרוך במסירות נפש ממש, וכי אני יודע כיצד יגיב אביך? אביך דיבר מספר מילים בכעס גדול; אמנם חמיק קצת יותר שקט, אבל האבא הוא אש! הוא ירה כל כך הרבה דיבורים חריפים, לא רציתי להגיב לו בנוכחותך. אינני יודע איזה 'פצצת אטום' הוא עלול לירות עליך...

הכלל: שכשאתם מיישב את דעתו בהתבודדות, ה' מדריך אותו כיצד להתנהל במצבים שכאלו.

חודש אלול

ולעוררו בתשובה שלמה להשי"ת (ליקו"מ ס' י"א), ולכן יש כח גדול באמירת ענינים קדושים בחודש זה.

חודש אלול - נהגו ישראל לומר תיקוני זוהר בחודש זה (בערך ד' דפים ביום), וירגיל עצמו באמירתו מתי שאפשר אפילו אם לא יסיים, כי העיקר הוא האמירה יותר מעצם הסיום. ואמר רביז"ל: 'מה שנוהגין לומר תיקונים באלול, שהניגון של התיקונים, וגם מהחלישות הלב שיש לכל אחד אז מחמת שכל אחד מתאחר אז בבית המדרש יותר מרגילותו, מכל זה נעשה דברים עליונים ותיקונים גדולים למעלה'.

חודש אלול - תיקוני זוהר סגולתה גדול ורב מאוד לעורר את פנימיות הנשמה, להרגיש את הקרבה שלה להשי"ת. ויש בזה כמה וכמה טעמים, אבל הטעם הפשוט, כי הספה"ק 'תיקוני זוהר' מעורר ביותר על קדושת ומעלת איש הישראלי וקדושת האברים של כל אחד מאתנו, עד היכן היא נוגעת בעולמות העליונים, כי האדם הוא עולם קטן. וככל שנושיג את קדושת ומעלת עצמנו, נתעורר יותר להתקרב להמליך את ה'.

חודש אלול - מוהרנ"ת הנהיג לומר בחודש זה ספרי רביז"ל: ספר המידות ליקוטי מוהר"ן שיחות הר"ן סיפורי מעשיות, וראוי מאוד להתעורר לקיים מנהג קדוש זה, כל אחד כמה שיכול, אף אם רואה שאין בידו לסיים.

חודש אלול - חודש זה הוא כולו רחמים, השם יתברך רוצה לקרב אותנו ופותח את ידיו אלינו.

חודש אלול - חודש זה במקורו היה שייך לעשו שרצה שיהיה חודש של דין, אך יעקב כבר גנב ממנו את שני חודשים אדר ואלול, כמו שכתוב 'ויעקבני זה פעמיים', חודש אדר נהפך לששון ושמחה, וחודש אלול נהפך לחודש של רחמים וסליחות.

חודש אלול - מי לא רוצה להתקרב להשם יתברך, הרי שם המקום הטבעי שלנו, אלא שפעמים קשה לנו להתקרב איננו יודעים האם שייך הדבר, האם אפשר למחוק הכל, ובחודש זה קל יותר להאמין שהשם יתברך באמת רוצה בקרבתנו, הוא גם רוצה לשוב אלינו.

חודש אלול - עיקר העבודה בחודש זה הוא לעורר אמונה שהשם יתברך באמת רוצה בנו, אפילו אם אנו נראים כמו שאנו נראים. כל רגע של מחשבה של אמונה זו היא בעצמה נקראת 'תשובה' שהאדם שב להיות קרוב לה', עוד לפני פעולה מעשית של תיקון המעשים.

חודש אלול - בחודש זה נרבה לחשוב מהפסוק 'אני לדודי ודודי לי' - כל מחשבה כזו נקראת בשם 'תשובה' למעשה, ופועלת ממש תיקונים נוראים ועצומים למעלה, ומייחד בזה יחודים גדולים למעלה (עיין ליקו"מ סוף סימן ו').

חודש אלול - יש לאדם כח אדיר בפיו, שהדיבור יכול לקרב אותו להשי"ת

נצור לשונך הלכות רכילות

אסור לספר לראובן [לדוגמא] ששמעון דיבר לשה"ר על לוי או עשה עוול ללוי, שמא יספרנו ראובן לאנשים אחרים ובסוף יתגלגלו הדברים לאוזני לוי וישנא את שמעון מחמתו.

אם ראובן מבטיח שלא יספר לאחרים, אין כאן איסור רכילות, אבל איסור לשה"ר יש כאן, במה שמספר על שמעון שדיבר לשה"ר או עשה עוול. ואם יש ספק מי צודק, אין לשה"ר אבל יש איסור רכילות.

אסור לספר לקרובי האדם שדברו עליו לשה"ר או עשו לו עוול. כגון לספר לאבא, פלוני דיבר לשה"ר על בנך או עשה לו עוול. כי טבע הקרובים להגן, ולשנוא את הדובר או עושה רעות לקרובם, וגם חושבים שמחובתם לספר הדברים לפני הקרוב, ובכך נכשלים בדברי רכילות.

אם כוונת המספר לתועלת כגון שהאב יחנך את בנו, מותר.

ועל פי לא מציא הקדוש ברוך הוא פלי מחזיק ברכה לישאל אלף השלום. פי עקר כל התקונים הם על ידי העצות עמוקות, ועקר תקון העצות הוא על ידי פחינת שלום. הפקר ונכסי הגר ד, ה, כג

הליכות

שיחות ומנהגים

יגיעה

אזוי, א צדיק קטן אויף טאן א טעות, און אז ער טוט א טעות ווערט ער נישט אויס צדיק" - "בשני דברים טועים העולם, א. העולם אומרים שצדיק אינו יכול לעשות טעות. ב. אם הוא עושה טעות הרי כבר אינו צדיק, אני אומר לא נן, צדיק יכול גם נן לעשות טעות, וישעושה טעות עדין צדיק הוא":

נסע פעם הצדיק רבי דוד מלעלב לשובות אצל רבו החוזה מלובלין על אחד מהשבטות החשובים, אולם מחמת קשי הדרך לא הספיק להגיע, ונשאר לשובות בכפר אחד. נחם את עצמו בייגונו ואמר: "הנה אני מאמין שהרבי שלי הוא הרבי של כל העולם, כמו כן יודע אני, שאני תקטן שבתלמידיו. וקשיישיבים כל כך הרבה אנשים אצל שלחן הרבי, הרי שמתאמר השלחן מאד, ובאריכותו מגיע עד למקומו, פי אני תקטן והאחרון שבתלמידיו. ואם נן, הרי שבאמת יושב אני נן אצל שלחן הקדוש והטהור". כשספור זאת לפני מוהר"ן, שבח דבור זה מאד מאד, שאין תמיד נמצאים פלם אצל הצדיק: שיח שרפי קודש

רבנו אמר: "אז א מענטש איז געזיגט דאך ער טאן און טאן און טאן, נישט געזיגט, אונעק געלייגט שיערן און" - "פ"ש האדם בריא וזק, הרי הוא צריך לעשות ולעשות ולעשות [בתורה ועבודה וכו']. ובעת ששחלה, שיערב את נסירת הברזל", כלומר את העבודות הקשות שצריך לעשות בעבודת השם יתברך [ועשה רק כפי יכולתו]:

רבנו אמר: "אז מען איז א חסיד אין דער יאגנט, איז מען אויף דער עלטער א פראסטער בעל הבית, אבער אז מען איז אין דער יאגנט א בעל הבית, איז מען אויף דער עלטער א גאר נישט" - "פ"ש האדם הוא חסיד בצעירותו, אז יש תקנה שבדקנותו יתנהג כבעל הבית פשוט. אולם כשהאדם בצעירותו נוהג כבעל הבית, אז בדקנותו הוא בלתי":

רבנו אמר: "צווי זאכן האט די וועלט א טעות. א. די וועלט זאגט אז א צדיק קטן קיין טעות נישט טאן. ב. טוט ער א טעות ווערט ער אויס צדיק. איך זאג נישט

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה ס"ה - התורה הזמנית, מאמר ב' ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[א] דע, בי יש שדָה, וְשֵׁם גְדִלִים אֵילָנוֹת וְעֵשְׂבִים יָפִים וְנָאִים מְאֹד. וְגַדְל יִקְר יִפֵּי הַשְּׂדֵה וְגִדּוּלָיו אִי אֲפֹשֶׁר לְסַפֵּר, אֲשֶׁרֵי עֵינֵי רְאֵתָהּ זֹאת. וְאֵילָנוֹת וְעֵשְׂבִים, הֵם בְּחִינַת נְשָׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת הַגְּדִלִים שֶׁם. וְיֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה נְשָׁמוֹת עֲרֻמוֹת, שֶׁהֵם נְעִים וְנָדִים מְחוּץ לְשָׂדֵה, וּמְמַתְנִים וּמְצַפִּים עַל תַּקְוָן, שְׂיִזְכְּלוּ לָשׁוּב וְלִכְנֹס אֶל מְקוֹמָם. וְגַם אֲפֹלוּ נִשְׁמָה גְדוּלָה, שְׂבֵה תְלוּיִים כַּמָּה נְשָׁמוֹת, לְפַעֲמִים כְּשֶׁהֵיא יִצְאָת לַחֲוִץ, קִשָּׁה לָהּ לְחַזֵּר לְשָׁם. וְהֵם כֻּלָּם מְבַקְשִׁים וּמְצַפִּים עַל בַּעַל הַשְּׂדֵה, שְׂיִזְכְּלוּ לְהַתְעַסֵּק בְּצִרְךָ תַקְוָנָם. וְיֵשׁ נְשָׁמָה, שֶׁתַּקְוָנָה עַל יְדֵי מִיתָהּ שֶׁל אֶחָד, אוֹ עַל יְדֵי מְצוּהָ וְעִבּוּדָהּ שֶׁל אֶחָד:

וְיִמֵּי שְׂרוּצָה לְחַזֵּר מִתְנַיִו, לְהַכְנִים עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת הוּא הַבַּעַל הַשְּׂדֵה, צְרִיךְ לְהִיּוֹת אִישׁ אֲמוּד וְתַקִּיף, וְגִבּוֹר חֵיל, וְחָכֵם, וְצָדִיק גְּדוֹל מְאֹד. בִּי צְרִיךְ לְהִיּוֹת אֶדָם גְּדוֹל וּמְפָלֵג בְּמַעֲלָה מְאֹד. וְיֵשׁ אֶחָד, שְׂאִינֵו יָכוֹל לְגַמֵּר הַעֲנָנִין בִּי אִם עִם מִיתָתוֹ. וְאֲפֹלוּ לָזֶה צְרִיךְ לְהִיּוֹת גְּדוֹל מְאֹד, בִּי יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה גְדוּלִים, שְׂאֲפֹלוּ עִם מִיתָתָם לֹא יִוָּעִילוּ. רַק אִם יֵשׁ אֶדָם גְּדוֹל וּמְפָלֵג בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד, יָכוֹל לְגַמֵּר מֵה שְׂצִרְךָ בְּחַיִּים חַיִּיתוֹ. בִּי הַרְבֵּה יִסְוִרִין וְדַבְרִים קָשִׁים עוֹבְרִין עָלָיו, אֵךְ עַל יְדֵי גְדֻלָּתוֹ וּמַעֲלָתוֹ עוֹבֵר עַל כֻּלָּם, וְעוֹשֶׂה פְעֻלוֹת הַשְּׂדֵה כְּמוֹ שְׂצִרְךָ:

וְכִשְׂזוֹכָה לְתַקְוָן הַנְּשָׁמוֹת וְלַהַכְנִיסָם, אֲזִי טוֹב וְיִפָּה מְאֹד לְהַתְפַּלֵּל, בִּי אֲזִי הַתְּפִלָּה עַל תַּקְוָנָה:

וְזֶה הַבַּעַל הַשְּׂדֵה, הוּא מְשַׁגְּחָה וּמְשַׁדְּלָה תְמוּד לְהַשְׁקוֹת הָאֵילָנוֹת וְלַגְּדִלִים, וּבִשְׂאָר תַּקְוָנֵי הַשְּׂדֵה. וְלַהַרְחִיק הָאֵילָנוֹת זֶה מִזֶּה הַרְחֵקָה הָרְאוּי, שְׂלֹא יִבְחִישׁ אֶחָד אֶת חֲבֵרוֹ. בִּי לְפַעֲמִים צְרִיךְ לְהִרְאוֹת לְמַקְרָב גְּדוֹל הַרְחֵקָה גְדוּלָה, בְּדֵי שְׂלֹא יִבְחִישׁ אֶת חֲבֵרוֹ:

הידיעה שיש שדה הוא יסוד ושורש לכל עבודתנו

רבינו מגלה ומודיע לנו שנדע שיש שדה ששם גדלים אילנות ועשבים נאים מאוד ואי אפשר לספר את גדל יקר יפי השדה וגידוליו, וממשיך לבאר שהאילנות והעשבים הם בחינת נשמות, ויש כמה וכמה נשמות ערומות שהם נעות ונדות חוץ לשדה וממתנינים ומצפים לתיקון שיוכלו לשוב ולכנס אל מקומם, וגם נשמה גדולה יש פעמים שצריכה סיוע כדי לשוב ולחזור אל מקומה, ואחר כך מבאר שבשביל כל זה נצרך בעל השדה גבור חיל ותיקף מאוד שיוכל לעסוק בתיקון השדה כראוי.

ובוודאי שאין הכוונה בכל זה רק כדי לבאר שיש בעל השדה ושצריך להתקרב אליו, כי אם כן לא היה רבינו מאריך כל כך בעצם ההודעה על עניין השדה עצמה, והיה יכול לומר בקיצור שהנשמות הם בחינת אילנות ועשבים והם צריכים מי שישקה ויגדל אותם, אבל רבינו מאריך מאוד על עניין השדה עצמה, ומעורר אותנו לידע שיש שדה, ומוכן מזה שהידיעה הזו היא היסוד של כל עבודתנו בזה העולם, וכפי מה שנכניס בלבנו באמת את הידיעה הזאת, נוכל לעסוק באמת בעבודתנו בזה העולם, ולתקן את התיקון שנצרך לנו כדי לזכות אל התכלית.

עיקר תיקון הנשמות הוא להיות קבוע בשדה הקדושה ולהוסיף לבושים דקדושה

וכבר נתבאר במאמר הקודם על פי דברי מוהר"ת (בהלכות נטילת ידיים שחירת הלכה ד אות יב) שעניין השדה המזוכר כאן הוא בחינת הגן עדן, כי כל נשמות ישראל מושרשות בבחינת הגן, והתיקון של נשמות ישראל שבגן הוא עצמו תיקון הגן, שהוא תיקון כל העולמות שתלויות בזה.

סעודה של אמונת צדיקים

לתלמידו המובהק. לימים, כשעבר רבינו לגור בעיר ברסלב, השתדל כי רבי אהרן יתמנה בה לרב, ואכן מאז ישב על כיסא הרבנות בעיר ברסלב עד פטירתו.

היה זה כששלח רבינו פעם אחת את רבי נתן בשליחות מסוימת אל רבי אהרן רבה של ברסלב. כשחזר, שאלו רבינו: "מה שלום אהרלה שלי?" "ראיתיו - ועיניו אדומות מבכי", השיב רבי נתן. "עליו נאמר", ענה רבינו, "כיושב סתר לחלות פני מלך, מראה כהן" - הכוונה, שהפייטן, ברצותו לתאר את המראה הנורא של הכהן-הגדול בשעתו הנשגבה ביום-הכיפורים בקודש-הקודשים, הוא מדמה אותו לאיש שיושב במקום נסתר ומבקש רחמים ממלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא!

פעם אחת גילה רבינו לרבי אהרן כי יסתלק מן העולם בחודש אב; וכה אמר לו: "החודש שלך הוא אב". באחת השנים, בקיץ, חלה רבי אהרן. כשהתקרב חודש אב, חשש מאוד מדברי רבינו, שכן היה אז רק בן חמישים ואחת. לאחר מכן, כשעבר חודש אב, התמלא שמחה גדולה ואמר לבני ביתו: "יש לכם אותי לעוד אחד עשר חודשים!", כה גדולה היתה אמונתו בדברי רבינו. מאז, בכל שנה, ביום השני של ראש-חודש אלול, נהג לעשות סעודת-הודיה. כך נמשך הדבר במשך תשע עשרה שנים עד לפטירתו.

בסוף ימיו היה רבי אהרן חולה ברגליו ורתוק למיטה. כשראה כי יומו קרוב, ועוד מעט ישיב את נשמתו לבוראו, קרא לכל בני משפחתו וביקש מהם להעמיד את מיטתו באמצע החדר ושכולם יעמדו סביב המיטה. כשעשו כך, אמר להם מעין דברי צוואה:

"בניי היקרים, אומרים עלי שאני למדן וחכם, בכך מבינים אתם שהשכלתי לבחור בחיי בדבר הטוב ביותר. הריני מודיע לכם בטרם אני עוזב את העולם, שהחלק הטוב ביותר שבחתי בעולם הזה, הוא הרבי; והיום אני משאיר לכם זאת בירושה - שגם אתם כמוני תבחרו בחלק הטוב הזה" - - -

ביום א לחודש אב שנת תר"ה, יום פטירת אהרן הכהן, בהיותו בן שבעים שנה, הסתלק רבי אהרן לשמי מרומים ונטמן בברסלב.

לבחור בטוב האמיתי

בית העלמין העתיק בברסלב בו נטמן רבי אהרן רב העיר

באחד הימים קיבל רבי אהרן מכתב מדודו המתגורר במדוודיבקה, ובו הוא מבקש ממנו לבוא לעירו כדי לפשר בין שני סוחרים שסכסוך כספי התגלע ביניהם. הוא נענה לבקשה ונסע למדוודיבקה למרות ימי החורף הקרים, סוף חודש טבת. לפני שקיעת החמה הגיע אל בית דודו, עטוף במעיל פרווה בשל השלג הכבד.

במרחק שלושה בתים מבית דודו, שכן ביתו של רבינו הק' מוהר"ן. רבי אהרן טרם הספיק להתחמם ליד התנור, כשלתפע הופיע בלדת שליח מטעם רבינו הקורא לו לבוא אליו. רבי אהרן, ששמעו של רבינו כבר הגיע לאוזניו, יצא מיד עם השליח אל בית רבינו.

כשנכנס רבי אהרן אל הבית, הושיט לו הרבי את ידו לשלום ורגעים ארוכים המשיך להחזיק בידו ואז אמר לו: "ידך קרה מאוד; אצלי תחמם את הידיים", ומיד הסביר למה ירמזו דבריו: "ידיים היינו האמונה ככתוב 'יהי ידיו אמונה' - ואצלי העיקר היא האמונה".

במשך כל הלילה דיבר עמו רבינו. רבי אהרן קם ממושב וואמר בהתרגשות: "רבי! הלוואי שבעולם הבא אזכה להבין את שיחות החולין שלכם!". מאז נקשרה נפשו ברבינו והוא הפך

לעיבוד התבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

תשובה לחידה הקודמת:

"אלמלא לא גילה אלא התורה הזאת - דיינו" על מה נאמר? על תורה 'אמרה' שבליקוטי מוהר"ן רפ"ב. בתורה זו מלמד אותנו רבינו להאיר בנו ובאחרים את הנקודה האלוקית ע"י חיפוש ומציאת נקודות טובות.

עלים לתוהו, מכתב וע"ט הוצבה: חיים ווייסמן, ירושלים זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור ספרי רבינו

מי מבלה את ימי חייו תמיד בטוב?

והנה רבינו ממשיך ואומר שיש כמה נשמות שהם ערומות ונעות ונדות חוץ לשדה, והזכיר בזה ג' לשונות, ערומות, היינו שאין להם בחינת לבושים, ונעות ונדות היינו שאין להם מקום קבוע בקדושה, והוא על פי לשון הפסוק שנאמר בקין "נע ונד תהיה בארץ", ומשמעות הדברים שזה עצמו שהם נעות ונדות הוא מחמת שחסר להם את בחינת הלבושים.

ומתוך עניין זה וכן מכללות העניינים שבהמשך המאמר שמבואר מה שצריך להמשיך את האור של הביטול והזריחה לתוך הכלים, מובן שזה עצמו עיקר התיקון של הנשמות שבשדה, להיות קבוע על מקומם שבשדה [היפך נע ונד], ולהוסיף כל הזמן עוד לבושים, שזה עיקר התיקון של הנשמות, [ונע ונד הם שני בחינות, ויתבאר בעז"ה בהמשך]. והתיקון של הנשמות הוא עצמו תיקון השדה, היינו שכל בחינה של תיקון שיש בכל נשמה, אינו רק תיקון פרטי לנשמה, אלא הוא תיקון לכל השדה שהוא כללות העולמות של הקדושה שכולם נכללים בשם שדה, [ובעומק העניין השדה עצמו הוא הלבוש הכללי של הנשמות].

ובאמת בזה הקדוש בכמה מקומות מבואר עניין זה שכללות הקדושה נקראת אילנא ברברא ותקיפא, וכל סדר הספירות שהם דרכי גילוי שפע הקדושה בעולם, הכל הוא חלק מהאילן הזה, והכל תלוי בנשמות שהם הפירות של האילן הזה [ויש בזה בחינת עשבים ובחינת פירות, שהם בחינת אתערותא דלתתא, וגמר התיקון באתערותא דלעילא כמו שיתבאר בעז"ה בהמשך].

הלבושים הם כלים לקבל את אור התכלית

ועיקר התיקון של הנשמה הוא שיהיה לה כמה שיותר לבושים, והלבושים הם תלויים במעשי האדם, כי כל מצוה נעשה ממנה לבוש, וכן כל דיבור של תורה ותפילה, וכמו כן כל דבר בעולם הזה שאדם עושה בקדושה כראוי על פי התורה, הרי הוא מברר בזה את ניצוצות הקדושה, וניצוצות אלו נעשים לבוש לנשמתו [וכפי שמאריך בזה רבינו בשיחות הר"ן אות כג על עוצם הרחמנות שיש על הנשמות שאין להם לבוש בעולם הבא, ואין מי שיכול לעזור להם כי עיקר הלבושים הם רק על ידי תורה ומצוות, ומבואר שם שעל ידי ההתקרבות לצדיק יכולים לזכות ללבושים, שזה עניין תיקוני בעל השדה שמתבאר במאמר הזה].

והלבושים האלו הם כלים לקבל בהם את האור של התכלית, שהוא הגילוי של האחדות שיתגלה בשלימות לעתיד, איך שה' אחד ושמו אחד ואין שום רע בעולם, וכמו שמתבאר בהמשך המאמר, אבל האור הזה הוא אור שמאיר בבחינת זריחה וביטול, שהוא בחינת הארת העדן אל הנשמות שבגן, אבל הוא רק בעת הביטול, והתכלית הוא להמשיך את האור הזה גם כשחוזרים מהביטול, וזה על ידי שעושים כלים, שהם עצמם הלבושים הנ"ל, [ועל כן צריך לעשות מכל התפילה וההתורה והמצוות אחד, היינו לקשר את הכל אל בחינת התכלית הזו, וכמו שיתבאר עוד בהמשך בעז"ה].

העיקר הוא לצפות ולהמתין לשוב אל הקדושה

ורבינו מדגיש שהנשמות שבחוץ הם מצפים ומשתוקקים לתיקון שיוכלו לחזור ולכנס אל מקומם, ומשמע שזה עצמו עיקר האתערותא דלתתא שלהם שעל ידי זה הם יכולים לזכות לתיקון, על ידי שאינן מתייאשים, אלא ממשיכים בכל עת להמתין ולהשתוקק, כי הרבה המתנה נצרך למי שרוצה להיכנס אל הקדושה, ובכל פעם יש בלבולים חדשים שעל ידם הוא נופל חוץ לשדה, אבל כשאדם לא מתייאש וממתין ומצפה לשוב אל מקומו, אזי זוכה שהצדיק בעל השדה יכול לעסוק בתיקונו שיוכל לחזור אל מקומו, [אמנם עניין זה אינו נגמר בפעם אחת שהוא חוזר למקומו, אלא בכל ימי חייו יש מלחמה זו שהוא נופל, וצריך לחזור אל השדה, כי עי"ז עצמו הוא מעלה עוד ועוד ניצוצות שהם שלימות הלבושים של נשמתו והם שלימות תיקון השדה עצמה וכן"ל].

הראשונות של התורה "דע כי יש שדה" שצריך להבין מה המצוה הגדולה בידיעה זו? אלא תוכן העניין הוא, שהאדם יודר לעולם ונמצא רחוק מאור התכלית והביטול לאין סוף, וממילא שוכח אור זה ואת התכלית שנשמתו שייכת לשם, ומכח שכחה זו הוא חווה את צער יסורי העוה"ז ונמשך אל תאוותיו ובלבוליו, ומסתכל לצדדים ונמצא בחושך ואינו יכול להתפלל לכוון את עצמו לדבקות בהש"ת, ולאהבה ויראה, והרגשת נועם דיבורי התורה והתפילה שיוצאים מפיו.

ואז עלול האדם לחשוב שאין לו שייכות לגן עדן שזהו שדה הנשמות, ומימוש מהתקשרות בתכלית ועשית פירות, וכשחושב כך אזי באמת נזרק מחוץ לשדה, ומרגיש יובש וצמא לתענוג אמיתי.

וכאן בא רבינו בתפקיד בעל השדה שענינו מאירות, ומאיר לך, "דע לך בני כי יש שדה" ויש בעל השדה, כלומר תדע שיש

אשרינו שאנו זוכים ללכת עם כזו תורה ולהתקרב לבעל השדה, שכל מי שקצת מציץ בנועם זיו תורתו, כבר זוכה להרגיש את הסתכלותו של בעל השדה ותיקוניו, בתורה ס"ה זה ממש מופלא הלשונות הקדושים, והתיאורים המופלאים בענין השדה גידוליו ויפיו ואין שבעל השדה עוסק בתיקונו, ורבינו מפליג רבות בתיאור השדה והתפילה בצורה שהלב נמשך בעל כורחו אל האותיות שצועקות ומתחננות "כי צד תוכל לפרוד ממני לגודל ההתקשרות והאהבה שיש בינינו" ומוזכר במאמר המילה "מאוד" כל כמה מילים ודבר זה כמעט ואין בנמצא, וכן בענין המשלים שמביא בתורה חמישה משלים שהם "שדה הנשמות" "ציצי ופריה התפילה" "עצימות עין ביסורים" "כח הראות שדורש פנאי" "דרך המתאבקים".

והוקשה לי מה זכתה תורה זו משאר תורות, והפתרון לכאורה נמצא בתיבות

טעם גן עדן

חיזוק ללימוד ליקוטי מוהר"ן [כ"ט]

למה אמונת צדיקים הוא תנאי להבנת ספרי הצדיק?

[א] כאשר יש לאדם 'אמונה בעצמו' על ידי האמונה בצדיק, ממילא הוא פותח את ספרי הצדיק ולומד כל דיבור שלו מתוך שימת לב ממשית לכל דיבור שלו. הוא לא לומד את ספרי הצדיק רק לשם לימוד רעיונות בעלמא, וגם לא מתוך אמונה שהתורות של הצדיק יש בהם קדושה גדולה, אלא מתוך שימת לב שכל דיבור מהספר יש בו רפואה ממש למעשה, רפואה שיכול לשנות את כל מוחו וכל ליבו להידיבק בהש"ת בשלמות.

וגם אם לומד ספרי הצדיק ואינו מרגיש שום שינוי, ואינו מבין על מה ההתפעלות הגדולה מהספר הזה, הוא מתחזק באמונה למעשה, וחותר הרבה ומתפלל ומתייעץ להבין עוד דיבור ועוד רפואה.

[ה] כמעט בכל תורה בליקוטי מוהר"ן מפליג רביצ"ל מענין גדולת הצדיק, וכמו ב'תורה הזמנית' אותה לומדים כעת תורה ס"ה, מדבר רביצ"ל מענין הבעל השדה, אין זה סתם להפליג בהגדרות מהו גדולת הצדיק, אלא יש בו בכדי ללמדנו מה יש לנו לחפש אצלו, באיזה אופן מחודש יש לנו להתקרב אליו על פי הנאמר בתורה זו.

[א] בעולם נדמה שאמונת צדיקים פירושו להאמין שצדיק פלוני הוא באמת צדיק, וממילא יש להזהר לכבדו ובודאי שלא לדבר עליו ולזלזל בו.

אך בבית מדרשו של מוהר"ן, התחדש חידוש עצום בכל המושג 'אמונת חכמים', כי זה דבר פשוט שצריך להזהר שלא לדבר על שום אחד המוחזק כגדול בישראל ההולך בדרכי התורה והצדיקים. אך לא זו הצעקה של 'אמונת חכמים'.

'אמונת חכמים' פירושו להאמין בצדיק שכ"כ רב כוחו עד שיכול ממש לעזור לי, לרדת למדרגתי ולהעלות אותי לכל המדרגות, מכל מקום שבעולם.

[ב] אמונה היא לא רק אמונה רעיונית, שאדם מאמין ברבו שהוא צדיק גדול שיכול לתקן את כל הנשמות, אלא היא אמונה מעשית. כי אמונת חכמים כזו בהכרח משיפעה על 'אמונה של אדם בעצמו', כי אם מאמין בצדיק שיש בכוחו להושיעו, ממילא מתעורר ה'אמונה בעצמו', לדעת בפנימיות לבבו שיש לו תמיד, בכל מצב, דרך ונעה להתקרב להש"ת.

מנחת עני

לברכה כמה וכמה יקר בעיני ה' יתברך קרבן מנחת עני, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על פסוק 'נפש כי תקריב קרבן מנחה'. וכן במדרש, שמפליג מאד בעוצם מעלת יקרת קרבן מנחת עני אצל ה' יתברך" (ליקוטי הלכות, תפילת המנחה ז, מ).

גם אם אין בידניו להקריב לפני ה' פר איל או כבש, ולשוב בתשובה כאותם העשירים ברגשי קודש, הרי בידניו להביא את מנחתנו הדלה, עשירית האיפה קמח, אשר על אף היותה נטולת-חיות וקטנת-ערך, עולה ממנה ריח ניחוח לפני ה'.

* * *

אין כאן רק 'חיזוק', יש כאן הבנה עמוקה במהותה של תשובה, וזו היא: נשמתה של התשובה, היא ההכנעה והשפלות לפני ה'. ומאחר שכן, כשהאדם רואה עד כמה הוא רחוק מתשובה, עד כמה לבו אטום וסחרחר, ועד כמה הוא רחוק מלהרגיש את כאבו, ועם כל זאת הרגשת שפלות זו אינה גורמת לו ליפול, אלא הוא בא על אף הכל ומקריב את מנחתו / תשובתו הדלה והעניה לפני ה', מתוך בושה והכנעה - אין לנו שפלות נפלאה יותר מזו... אין לך תשובה יקרה מזו...

כשאנו מוכנים לשוב אל ה', גם כשאין לנו לב ומוח; כשאנו מוכנים להתחרט על מעשינו הרעים, גם אם אין לנו מרגישים את הכאב ואיננו מזילים דמעות של חרטה; כשאנו מוכנים לבוא ולהתבודד לפניו, גם כשאין לנו דיבורים חמים כגחלי אש - זוהי הכנעה אמיתית! זוהי תשובה למהדרין!

אנו עומדים בפתח ימי אלול. כולנו היינו רוצים להיות שקועים כבר עמוק בעסק התשובה, לפשפש במעשים ולשנות הרגלים. להתחרט ולהתוודות, לבכות ולהתאונן, לזעוק ולהתחנן.

אבל... הציפיות לא תמיד תואמות את המציאות... קשה להתעורר, קשה כפליים ליישב את הדעת, וקשה שבעתיים לקום ולהשתנות. ובינתיים, אלול חולף...

כמה היה קל להתיימשך מתשובה אמיתית, לולי... לולי בא מוהרנ"ת וגילה את הסוד, לאמר: "אפילו אם אין האדם יכול לשוב בתשובה כראוי לו לפי מעשיו, כמו בעלי תשובה הקדמונים שהתענו וסיגפו את עצמם הרבה, אף על פי כן חלילה למנוע מחמת זה מתשובה, כי גם נקודה אחת של תשובה יקר מאד בעיני ה'! כי היא בחינת קרבן עני ודל, שיקר מאד בעיני השם יתברך!" (ליקוטי הלכות, תפילת המנחה ז).

הן אמת שקשה עלינו להזיל דמעות, להתוודות בכאב ולהחליט החלטות מרחיקות לכת. אבל "גם נקודה אחת של תשובה יקר מאד בעיני ה'!". גם הרהור אחד של חרטה, גם התנתקות זעירה מהרגל רע - יש להם חשיבות עצומה בעיני ה'.

כי "אף על פי שתשובתו בקטנות גדול - יקר הוא בעיני ה' יתברך, כי היא בחינת קרבן עני ודל, שהיא בחינת עשירית האיפה, שיקר מאד בעיני ה' יתברך. כמו שהפליגו רבותינו זכרונם

עומק הפרשה

הבן המושלם

לפני השי"ת, בכל זאת עליו להתקשר להשי"ת בדרך של עבודת, ועל כן עבודתו בזה העולם היא בדרך זו, עליו לעבוד את השי"ת גם בזמנים שהוא לא מרגיש כלום, אין לו טעם בעבודה זו, כביכול השי"ת אינו מראה לו את פניו, עבודתו חשוכה ונסתרת, בכל זאת הוא עובד את השי"ת בתמימות ובאמונה, כעבד העובד את עבודתו בלא אהבה והארת פנים מאדונו.

לפני ירידת הנשמה לעולם היתה מקושרת להשי"ת ומאוחדת בו כהתקשרות בן אל אביו, אך כדי להיות בן מושלם עליה להשלים את עצמה גם בחלק העבודת, לעבוד אותו עבודת עבד, לשם כך הוא יורד לעולם חשוך, עובד אותו גם בעבודה ללא הארת פנים, וכך הוא מוכן לשוב לכור מחצבתו לאחר מלאת ימיו ושנותיו להיות בן מושלם יותר.

על כך הזהיר הכתוב שלא יתאבל האדם יותר מדי על המות, כי המתאבל על המות מראה כאילו יש מציאות יתירה בעולם הזה, בחיי העבודת והשפלות, אך באמת עליו לזכור כי 'בנים את לה' אלהיכם, לשם כך נשלחתם לעולם, ולתכלית זו תזכו לחזור לאחר מלאת ימים ושנותיכם.

(ע"פ הל' ברכות השחר ג, מד)

בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִתְגַּדְדוּ וְלֹא תִשְׁמְרוּ קִרְחָה בֵּין עֵינֵיכֶם לְמַת:

את עומק הענין מבאר רבי נתן, כי יש שני צורות בהם האדם עובד את קונו, הבן והעבד, הבן חביב לפני אביו באהבה עצומה, האב מתענג בשמושו של הבן והבן משיב לעומתו באהבת בן אל אביו, ולעומת זאת העבד עובד את רבו באמונה ללא אהבת עבד אל אדוניו ולא אהבת אדון אל עבדו, אך לעומת זאת האדון שולט בעבדו שלטון ללא מצרים, מנחיל אותו מדור לדור כחפץ גשמי, משתמש בו לכל שירות ועבודה ללא קבלת תמורה.

כלל ישראל במהותם הם בנים, חביבים עד מאד לפני השי"ת כמו שראינו אצל פרעה מלך מצרים, שבמשך שנים ארוכות התנהג עם ישראל מנהג עבדים, עד שקם השי"ת והודיע לו "בני בכורי ישראל".

לעומת זאת גם לאחר גאולת מצרים מודיע השי"ת ואומר "כי לי בני ישראל עבדים, עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים, אני ה' אלהיכם".

כי למרות שיהודי הוא בעצמותו בן חביב ויקר

איך נחנך את ילדינו לחיפוש?

למרות שחינוך משמעו להדריך את ילדינו שילכו בדרך התורה להתנהג בדרכי ישרים, להרגילם בהנהגות ישרות כפי מסורת אבותינו בבחינת 'שמע בני מוסר אביך ואל תיטוש תורת אמן', בכל זאת עיקר החינוך הוא לחנכם בחינוך פנימי ועמוק שיהיה להם חיבור אמיתי להשם יתברך, לתורה ולקדושה, כח שיתן להם עוז ותעצומות לעמוד מול פגעי הזמן.

לשם כך מוטל עלינו לעורר בהם 'חיפוש', אדם שחיפש מעצמו וגילה את יהדותו הרי הוא מחובר בפנימיותו. 'חיפוש' הוא לא רק חיפוש חד פעמי של החיים, לבחור דרך חיים, אלא הוא חיפוש תמידי לדעת איך לעבוד את ה' בכל מצב ובכל מקרה בחיים, איך להתחזק מכל מציאות ואיך להתקדם וללכת מדרגא לדרגא.

****

אמנם בוודאי שאין לנו יכולים לתת לילד לחפש לבד, כי אינו דומה אדם מבוגר המחפש את האמת, להכיר את בוראו ואת רצונו, ומוכן להקריב לשם כך ויתורים גדולים. לבין צעיר שעיקר המנוע שלו הוא רגשות והנאות, ואינו יודע לברר ולחפש אמת באמת, ולהתמסר למען האמת אותו חיפש.

ועל כן התורה דורשת מאיתנו לחנך ולהרגיל מגיל צעיר למצוות ומעשים טובים אפילו בלי שום חיבור פנימי, שזהו כל ענין המצוות שקטנים חייבים מדין חינוך, אפילו שאינם מחוברים בפנימיותם. וכמו שחז"ל למדו אותנו שתיכף שקטן יכול לדבר, יש ללמדו לומר הפסוק 'תורה צוה לנו משה מורשה וכו'.

אך יחד עם זאת יש לראות תמיד לעוררם לחברם לפנימיות היהדות, כי זהו עיקר היהדות בכל דרגא שהוא, לחיות בחיפוש וחתירה לעומק, וזהו באמת גם עיקר החינוך לחנכם לחיפוש, שימצאו את דרכם בעבודת ה' ובדרך לימודם וכו'.

****

וכאן הרבה הורים שואלים איך מעוררים בהם חיפוש? איזה הוראה מעשית יש בענין החיפוש, מעבר להרגל חשיבה פנימית וערכית?

התשובה מאוד פשוטה, כי 'חיפוש' הוא ענין מאוד מעשי וממשי, והוא: לחנך להיות 'מקבל'! ללכת לשמוע ולקבל מאלו שגדולים ממני - אל תחשוב שאתה יודע ומבין הכל. רואים זאת בחוש עד כמה הדבר משפיע על נערים, המורגלים מביתם ללכת לשיעורי תורה שיש בהם עומק דרכי הצדיקים, שיעורים המעוררים את הלב לעבודת ה', כל אחד בסגנונו הוא. הרגל זה מעורר תמיד את האדם שלא ליפול לשינה ותרדמה ולעסוק בחיפוש.

****

חשוב להדגיש, ענין זה אי אפשר לחנך באופן של ציווי לומר לנענו: 'לך תשמע שיעור', אלא הוא בעיקר על ידי דוגמא אישית למעשה, וכן ע"י שיתוף בני הבית, לספר בהתרגשות איך היה שיעור, ולומר איזה רעיון יפה שנאמר בשיעור, ואיך היה שווה המאמץ והנסיעה וכו'.

לכל הפחות בעת שבא דרשן לבית הכנסת, בסעודה שלישית, בין מנחה למעריב ובימי חול המועד וכדומה, להיות דוגמא אישית לשבת ולהקשיב ולא לצאת לחוץ....

מתחדשים

אחותנו אתי היא לאלפי רבבה: יחד עם כלל המבשמים מתורתו של הנחל נובע, גם אנו מקבלים בברכה את שכלולו והאדרתו של הגליון השבועי המיוחד 'לבני' על מדוריו החדשים והמרתקים, השווים לכל נפש. ומכאן תצא הקריאה לכל מי שיש לאל ידיו להגדיל תורה ולהאדירה: העולם כולו צמא וממתין לטללי חיים מבית מדרשו של רבינו הקדוש, ועורו והתעוררו לחזק ולהתחזק בהפצת המעיינות לכל מבקש ה'. ויקויים: 'אימתי קאיתי מר?' - לקש'פוצו מ'ע'נותיך חוצה"בב"א.

התורה הזמנית: ארגון 'תמימי דרך' יצא בשבועות האחרונים בקמפיין נרחב, בסיומו הופצו חוברות מיוחדות 'להתהלך בלהק"ה' עם הדרכה נרחבת ומועילה כיצד 'ללכת' עם התורות שלבליקוטי מוהר"ן. עיקרי הדברים: לימוד התורה היטב, ה'תבודדות ותפילה על הנלמד, ק"ים הדברים למעשה, וה'ליכה וחיבור לתורה הנלמדת בחיי היומיום. להרחבה בנושאים אלו ועוד, ראו בחוברת הנ"ל. לדרכי השגת החוברת, לתרומות ולענייני ארגון 'תמימי דרך', חייגו: 0527148323

הופיע! גליון 'הקבוצ' מספר 50 עם מדורים מיוחדים ומרתקים, היוצא לאור ע"י בית וועד לחניכי הישיבות העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א. נושא הגליון: מה זה ברסלב? בתוכן: על דרכה של חסידות ברסלב, מה היא מכילה? מה יש בה? מדוע היא סוחפת רבים וטובים? ענייני 'צדיק' ועל מפורסמים, ועוד רבות על ענייני המהות של ברסלב. לדרכי קבלת הגליון, חייגו: 0533148981

י"ל ע"י מכוני עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות למועדים בדוא"ר
A028080148@GMAIL.COM
02-8080148
מקס או הודעה קולית
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המקור: נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

ענה ואמר (רמב"ם ז"ל): היתכן שאנו מניחין את השם יתברך שיעשה ויחשב לנו גזרות בעולמנו? (פי אז באותו הזמן נשמע שיוצאין גזרות על ישראל ח"ו). כי אנו צריכין לקרות את השם יתברך משקטו שהוא עוסק בהם באיזה גזרה וכיצד ח"ו, לקרות אותו משם שישליך זאת ויפנה אלינו למה שאנו רוצים לדבר עמו לבקש ממנו שיקרב אותנו לעבודתו יתברך. כי משאחד משרא"ל יוצה לדבר עם השם יתברך לפרש שיתחתו לפניו יתברך, אזי השם יתברך משליך כל ענייניו וכל הגזרות שרוצה לנו ח"ו וכל העסקים שלו שהוא יתברך עוסק בהם כפיכחול, והוא משליך הכל ופונה עצמו רק לזה האיש שרוצה לדבר עמו ולפרש שיתחתו לפניו לבקש מאתו שיעזרהו ליתקרב אליו יתברך: שיחת הר"י ע

יהלום

כל אחד מישראל יכול למשל בתפלתו לפעול מה שרוצה:
ליקוטי עצות, תפילה סו, ע"י ש

לקראת הנסיעה לימי ר"ה שכולנו מקווים שנוכל לנסוע ולחזור בשלום, רציני לשאול האם מותר לנו לדבר מהטעם של הנסיעה, או שמא כל הנסיעה צריכה להיות מתוך אמונה ללא שום הבנה.

אמנם כל ענין ר"ה של הצדיק הוא סוד כמוס שרביז"ל בעצמו אמר שקיבלה במתנה מהש"ת, וע"כ אין לנו הבנה בטעם הענין.

אך יחד עם זאת בוודאי בהכרח שנדע מהי מטרת הנסיעה והשהייה אצלו בר"ה, שהרי יש לנו כמה תורות בליקו"מ ועוד הרבה מאוד בליקו"ה, המדבר מענין הנסיעה לצדיק בר"ה, שהצד השווה ביניהם שבר"ה עוסקים לתקן את המח והמחשבה בהמלכת הש"ת, שכל זה נעשה אצל הצדיק ביותר. כי אף שצריך הרבה אמונה לעצם הנסיעה, אבל מה שנעשה שם בפועל הלה הם כתובים בספר, ולכן ח"ו להפריד בין עצם הנסיעה למעשה, לבין החיפוש והדרישה לזכות לעצם עבודת ימי ר"ה.

הלכה פסוקה

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מר"צ בעיר בית שמש יצ"ו

תפילת הדרך

ספק אם צריך לומר תפלת הדרך, ועל כן יש לאומרה בלי הסיוס 'ברוך וכו' (בצל החכמה, ה סח ז).

ד. י"א שבכביש מספר 1 [ירושלים ת"א], אין לומר תפלת הדרך (הגרש"א במנחת שלמה תניא מב א, ובהל"ש תפלה כא הערה 11. וכן ראה בשו"ת ויען דוד, א א ג). ויש חולקים על זה (שבט הלוי, י כא א. אז נדברו, י כא. וראה בתשובות והנהגות, ה מו). ולמעשה נראה שצריך לאומרה, אך בסיוס יש לומר 'ברוך אתה שומע תפלה' בלי הזכרת השם (בצה"ח שם, ט).

לגבי כביש 38 [הדרך היוצאת מבית שמש] - יש לברך ביציאה מהכביש הנ"ל, בלי הזכרת השם (כנל"ד, כי בנוסף להג"ל, י"ל שכל הישובים הסמוכים נחשבים לעיר אחת עם ב"ש, כי מהיכי יתני שאם יש לכל אחת מהם שם אחר ור"ע אחר, יחשבו לערים נפרדות לענין תפלת הדרך).

ה. בנסיעה במטוס - נראה שהנכון ביותר לברך כשנעמד המטוס על מסלול ההמראה (כי אז הוא מרוחק מעבורה של עיר, והרי זה ממש כתחילת דרכו). ואם לא בירכו אז, אפשר לברך עד סמוך לנחיתה (הגר"ח, בדולה ומשקה עמוד עד). אבל אמרו כבר ביציאה מן העיר - די בכך (אהלך באמיתך, ה). ונראה לי שאף היוצא מירושלים או מב"ב, שכאמור שאז אין לסיים עם שם ה', מכל מקום בענייננו אפשר לברך עם שם ה'.

אפשר להוסיף עוד תפלות ובקשות המתאימות לטיסה (וכמובאר לעיל).

'ברוך וכו'. אמנם אם הדרך נחשבת למקום סכנה - צריך לומר תפלה זו עם הסיוס 'ברוך אתה ה' אפילו בדרך קצרה פחות מפרסה. ואין הבדל בזה איזה סוג סכנה יש שם (שו"ע ס"ז ומשנ"ב ל. אש"י הערה כד, מש"כ מהאחרונים).

ונראה שאם אין הדרך 'מוחזקת' למקום סכנה אלא שיש רק 'חשש סכנה', שאז אין לברך עם הסיוס של 'ברוך וכו' בדרך קצרה כזו (כנל"ד מלשון המשנ"ב וש"ע הרב שכתבו 'מוחזק לסכנה', ובחיי"א כתב 'מקום סכנה ביותר'. וכן ראה בדברי ישראל, ח מז).

ג. שיעור הפרסה.

(א) לדעת החזו"א הוא 4,608 מטר, ולשיעור הגר"ח נאה: 3,840 מטר.

(ב) אין מחשבים 'לפי הזמן' שלוקח ללכת או לנסוע פרסה, ולכן אין הבדל אם הולכים או נוסעים (משנ"ב ל. ועוד הרבה פוסקים).

(ג) מודדים את השיעור האמור, כארבעים מטר אחרי סוף בניני העיר שיוצאים ממנה, עד תחילת בניני העיר שמגיעים אליה. אבל גינות ופרדסים, אינם נחשבים כחלק מן העיר (קצוה"ש, בדה"ש ד. אהלך באמיתך, מה).

(ד) אין מודדים את הפרסה במרחק אווירי, אלא בדרך שהולכים או נוסעים בפועל (ראה שם).

(ה) אכן דרך כזו שאם היתה הדרך ישרה לא היה פרסה, אלא שבגלל עקמומיות הדרך צריכים ללכת או לנסוע כשיעור פרסה או יותר -

מה נחשב 'דרך' בכדי לברך תפלת הדרך

החיוב לברך תפלת הדרך - הוא רק בדרך שיש בה שני תנאים:

א. התנאי הראשון: רק בדרך העוברת מחוץ לעיר. אבל 'בתוך העיר' אפילו הולכים או נוסעים הרבה מאוד - אין אומרים תפלת הדרך (שו"ע קי ז. והפוסקים שם). והרוצה לאומרה אף בתוך העיר מפחד סכנת תאונות וכדומה - יכול לאומרה אבל בלי הסיוס 'ברוך וכו' (ראה: אז נדברו, י כא. אש"י הערה כד. משנ"ב הוצאת דרשו, סימן קי 35).

ב. דרך שהיא בעצם מחוץ לעיר, אך בכל פחות משיעור של פרסה יש מקום מיושב של בני אדם, או שבאמצע הדרך לפני שהלכו או נסעו פרסה עוברים ממש בתוך איזה יישוב - ספק אם חייבים בתפלת הדרך, ולמעשה צריך לומר תפלת הדרך אך בלי הסיוס 'ברוך אתה וכו'. אכן אם בהמשך הדרך יהיה קטע בשיעור פרסה שאינה סמוכה ליישוב - יש להמתין מלברך עד שיגיעו לשם ואז לברך תפלת הדרך כהוגן (ראה כל זה: ביה"ל ס"ז ד"ה ואין קצוה"ש סוף אות ג. אז נדברו שם. שו"ת ויען דוד, א לו אות ג. שבט הלוי, י כא אות א. בצל החכמה, ה סח ט).

ב. התנאי השני: רק כשאורך הדרך הוא לפחות 'פרסה' מחוץ לעיר, כי קרוב לעיר אינו מקום סכנה מן הסתם.

אבל בדרך פחות מפרסה, אפשר לומר תפלה זו אבל בלי הסיוס